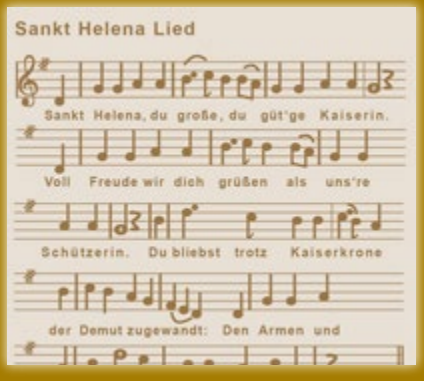STIFTUNG
ST.-HELENA-KAPELLE e.V.

De PDF voor de Audioclip

De heilige Helena

“De stralende” -
Haar leven en activiteit zijn een getuigenis van vroomheid, vastberadenheid en dienstbaarheid aan God.

Naamgeefster van de kapel

De heilige Helena, de naam betekent „de stralende“. Ze werd een sleutelfiguur in de verspreiding van het christendom.

De heilige Helena is de naamgeefster van de kapel in Hemden. Wie was deze vrouw?

Helena werd rond het jaar 250 na Christus geboren in de toenmalige Romeinse provincie Bithynië aan de Zwarte Zee, dus in het gebied van het huidige Turkije.

Constantijn en Helena
(Quelle: www.pravoslavieto.com)

Ze was geen adellijk meisje, Haar kwam uit een eenvoudig milieu. Haar ouders runden waarschijnlijk een kleine herberg waar ook Romeinse soldaten verbleven. Een van deze soldaten was Flavius Constantius Chlorus. De twee werden een stel en Helena kreeg op ongeveer achtentwintigjarige leeftijd een zoon, die ze Constantijn noemde.

Toen Constantijn ongeveer tien jaar oud was, verliet zijn vader het gezin om een politieke carrière na te streven. Hij trouwde met de dochter van de Romeinse keizer en werd zelf onderkeizer.

Constantijn groeide zonder zijn moeder op aan het keizerlijk hof, werd soldaat en nam later het leger van zijn vader over. Na diens dood in 306 riepen de soldaten hem uit tot keizer Constantijn I.

Munt van de heilige Helena, rond 313

Constantijn vestigde zich in Trier, in het huidige Duitsland, en haalde zijn moeder Helena naar zich toe. Vanaf dat moment woonde zij aan het keizerlijk hof, waar zij geëerd en gerespecteerd werd. Ze kreeg de eretitel ‚Augusta‘ en er werden munten geslagen met haar portret erop.

In die tijd verspreidde het christendom zich ondanks de christenvervolging in het Romeinse Rijk. Helena was diep geraakt door de nieuwe leer. Ze liet zich do-

pen en beleed het christendom – ze was toen ongeveer tweeënzestig jaar oud.

Ook haar zoon Constantijn kwam in aanraking met dit nieuwe geloof. Voorafgaand aan een beslissende veldslag zou Jezus Christus in een droom aan hem zijn verschenen met een boodschap: als hij het kruis van de christenen als teken op de vlaggen van zijn leger zou plaatsen, zou hij de veldslag winnen. Constantijn volgde dit advies op en won met zijn leger de veldslag. Hij schreef zijn overwinning toe aan de god van de christenen.

Portret van Constantijn op de voorkant van één Zilveren medaillons, geslagen in Ticinum (Pavia) in 313, met Christusmonogram op de helmstruik

In het jaar 313 vaardigde Constantijn samen met de oosterse keizer Licinius het Verdrag van Milaan uit. Dit verdrag verleende alle mensen godsdienstvrijheid. Later, 70 jaar na deze ‚Constantijnse ommekeer', werd het christendom de staatsgodsdienst van Rome.

Rond het jaar 320 had Helena een droom: Jezus Christus verscheen aan haar en riep haar op om naar Jeruzalem te reizen om daar het kruis te vinden waarop hij was gestorven. Op ongeveer zesenzeventigjarige leeftijd vertrok ze naar Jeruzalem.

De heilige Helena met het kruis,
Lucas Cranach de Oude, 1525

De reis was lang en zwaar, maar zodra ze in Jeruzalem aankwam, liet ze er opgravingen uitvoeren. En inderdaad: ze vond een kruis met het opschrift ‚INRI'. Dit opschrift betekent vertaald: ‚Koning der Joden'. Alleen het kruis van Jezus Christus was voorzien van deze naam. Daarom geldt het tot op de dag van vandaag als bewijs dat Jezus Christus op deze plek is gestorven. Ter herinnering aan deze vondst liet Helena een kerk bouwen – de Heilige Grafkerk of Wederopstandingkerk, die tot op de dag van vandaag in Jeruzalem staat en een van de belangrijkste heiligdommen van het christendom is.

De dag na de inwijding werd het kruis naar een heuvel gedragen en aan iedereen getoond. Hieruit ontstond het feest van de Kruisverheffing, dat we elk jaar op 14 september vieren.

Helena stichtte nog meer kerken, onder andere in Trier en Bethlehem.

Haar zoon Constantijn werd uiteindelijk alleenheerser van het Romeinse Rijk en verplaatste zijn residentie naar Byzantium, dat hij naar zijn naam omdoopte tot Constantinopel – het huidige Istanbul.

Toen Helena bijna tachtig jaar oud was, stierf ze in de buurt van haar geboorteplaats aan de Zwarte Zee, in het bijzijn van haar zoon. Zo eindigde een lang, bewogen leven, daar waar het was begonnen.

De heilige Helena wordt beschouwd als de beschermheilige van de spijkersmeden – vanwege de overlevering dat zij de kruisnagels van Christus heeft gevonden – en als beschermheilige van de schatzoekers. In de katholieke kerk is 18 augustus haar gedenkdag. Als moeder van keizer Constantijn de Grote en naamgeefster van vele kerken blijft de heilige Helena tot op de dag van vandaag in ons geheugen gegrift.

De lange reizen van de heilige Helena

Wandtapijt van Lucy Vollbrecht-Büschlepp
(meer informatie in deze audiobibliotheek)

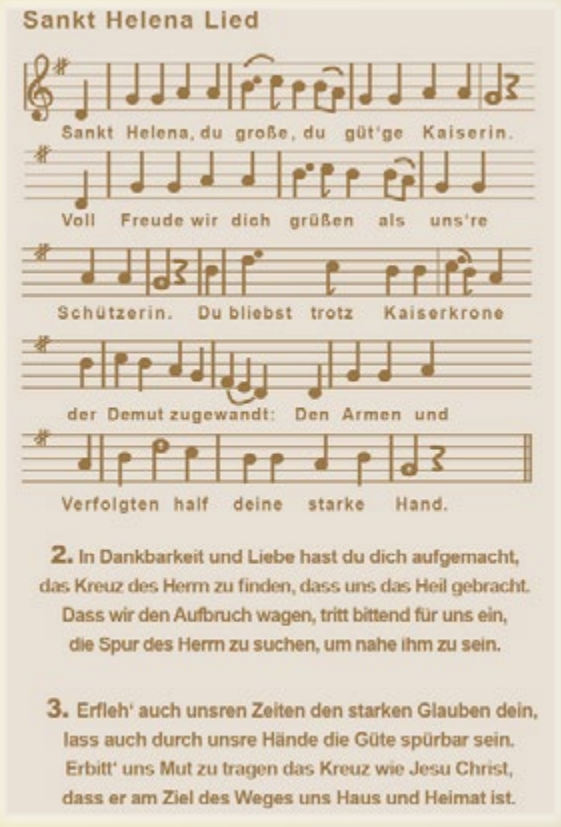

Sint-Helena-lied,
Melodie en tekst herzien door pater Heinz (+2023), voormalig pastoor (1974 tot 1989) van de parochie St. Laurentius, Bocholt, waartoe de kapel destijds behoorde, en de voormalige leraar Hildegard Görge